

TERRA RUBRA

Full informatiu de la Vila de TARROJA - Any 17 - maig-juny de 2007 - Núm. 106

EDITORIAL

En esta santa capella
compareixen los devots
i se'n tornen contents d'ella
havent-vos ofert sos vots;
oh Gran Sant i qui serà
que no rendesca son cor.

Tarroja sempre dirà
amb veus eixides del cor:
Pregueu vos Sant Julià
per nosaltres al Senyor.

L'any 1912, la revista "Nuevo Ambiente" descriu la festa de Sant Julià de la següent manera: *"Aquest dia l'ermita s'enjoya i enllumena per a rebre la processó que hi arriba al matí per lo camí de Tarroja; passat l'ofici solemne, se'n tornen junts los fadrins y'ls casats per lo camí del poble, cantant les "caramelles" y segueixen los carrers, y les cançons, y les cobles los valen de fadrines y mestresses bon recapte per la brenada."*

Actualment de manera ben diferent, seguim celebrant la festa de Sant Julià, enguany tot i que el temps ens obsequià amb un sol que anava picant l'ullet, l'airet fresc que quasi sense fressa es deixava sentir fora del reparo

de l'ermita, amoïnava els que havien arribat a Sant Julià una mica prims de roba.

Les pluges abundants i aprofitades que hem rebut amb goig aquesta primavera, han fet que els caps apareguin als nostres ulls, com una catifa recent posada, amb els millors colors del verd. El goig de contemplar un paisatge tan assaonat en plena Segarra, obre esperances a una collita abundosa i curulla de béns

Que la coca i la mistela que cada any compartim als peus de l'ermita, continuïn essent camí de germanor entre els vilatans i també el símbol que Tarroja encara batega amb força, en la profunditat de les seves arrels.

Al peu de l'ermita de Sant Julià de Tarroja

NOTÍCIES

• Com cada any, Tarroja celebrà Sant Julià, tot i que el temps no acompanyà gaire, ja que l'aire fresc obligava a posar-se al recer de les parets de l'ermita, mentre el sol feia ganyotes, poguérem gaudir de la coca amb xocolata que oferiren, la Madrona i en Joan Lluís, que van tenir l'amabilitat de repetir com a majors de Sant Julià. Després se sortejà la mona que correspongué en sort a L'Emi, i un llibre, per a l'Òscar, del nostre estimat autor Josep Coma, el qual hem fet present a la nostra festa.

L'Òscar i l'Emi, guardonats.

• Dilluns, 16 d'abril, a la sala de la vila, es donà a conèixer el nou sistema de recollida orgànica. La presentació la van fer tècnics de medi ambient del Consell Comarcal de la Segarra. Ja tenim contenidors comunitaris, posats en el lloc adient. Per a cada família

Al voltant de l'ermita de Sant Julià.

dels assistents, es va repartir un cubell i una bossa de compost. També podrem gaudir d'una deixalleria mòbil.

L'assistència a la presentació fou força satisfactòria, ja que es féu extensiva als pobles de la rodalia: Bellveí, Sedó, Hostafrachs, Concabella i altres.

Divendres, 20 d'abril, en el recinte del Bar, es féu una xerrada informativa sobre el trànsit, a càrrec dels Mossos d'Esquadra. Va ser una xerrada en la qual s'accentuà la utilitat per a la conscienciació que els conductors i els vianants hem de tenir, per evitar accidents. Tampoc hi va faltar una assistència prou fluida.

• La festa del Roser se celebrà com cada any el primer diumenge de maig. El temps, que semblava amenaçar pluja, s'espargí i deixà que la festa fos molt concorreguda. Veïns de la nostra vila i dels pobles propers de la comarca, van fer acte de presència sobretot al ball de tarda, que amb l'amenització de l'orquestra "Tangara" fou d'allò més animat.

Ball a la sala de la vila

Al migdia, hi hagué la missa i el concert de l'Orfeó Joventut de Bellpuig i a continuació, per als més petits, espectacle amb els pallassos "La Cremallera".

• Monjos budistes tibetans a Tarroja

Dissabte dia 11 de maig "La Fundació Tibetan Healing" va ser a Tarroja. Tot i que només per unes hores, crec que el seu pas per la vila es va deixar notar força, sobretot per la labor positiva que sembla ha començat a iniciar el jovent de les nostres contrades.

Aquesta fundació és una ONG dedicada a la investigació, educació i difusió de les pràctiques tibetanes de sanació, formada per un grup de monjos budistes tibetans, amb l'objectiu que tots els pobles occidentals

Monjo budista conferenciant

tinguin l'oportunitat d'aprendre i beneficiar-se del seu ensenyament.

A les 11 del matí xerrada: "**Què ens pot aportar el budisme a occident?**", aquesta xerrada fou gratuïta per a tothom.

En Quim féu la presentació en la qual informà que el motiu principal de la xerrada era perquè un colla de joves que volen fer activitats de creixement personal, els semblà que des d'el budisme podrien trobar un bon camí per al coneixement de la interioritat de la persona.

En Ricki i la Marga van fer la traducció de l'anglès.

La sala de la vila pràcticament estava plena (unes cent deu persones) i, sobretot, es va fer notar la presència de molts joves,

Assistents a la xerrada

de la nostra població i també de fora. Un cop acabada la conferència hi va haver un espai per a col·loqui que fou molt participatiu, tant per poder resoldre dubtes, com per agrair al conferenciant el que es trobés a Tarroja, una vila tan petita com la nostra.

A dos quarts d'una, al local de la Plaça Nova hi havia la segona programació "**d'Iniciació al buda de la medicina**" pels ja iniciats, que consisteix en una meditació que té com a objectiu despertar aquest potencial que cadascú de nosaltres porta a dins. En aquest cas es tracta d'estimular la capacitat

de sanació i d'autocuració. Aquest treball ens connecta i recorda aquestes energies ancestrals que tots portem a dins. Seguint el procés tradicional, el lama que ja ha assolit i despertat aquesta part en ell mateix s'endinsarà en aquesta energia en el ritual. De manera que, per efecte mirall i a través d'unes tècniques guiades, hom s'hi posa en contacte. Cosa que fa que sembri aquesta llavor a dins nostre...

Al final es recomanaren una sèrie d'exercicis per al dia a dia de tots, de manera que amb la pràctica es vagi establint aquesta energia a dins de cadascú.

Per assistir a aquesta pràctica es demanava un donatiu, que anava destinat a la Fundació Tibetan Healing.

L'assistència en aquesta segona part fou més minsa, perquè era per a iniciats en el tema. Tot i així foren una quarantena els assistents.

• Centenari del naixement dels bisbes Vicent Enrique Tarancon i Josep Pont i Gol

Fa ben pocs dies es compliren els cent anys del naixement de dos personatges que han tingut relació més o menys directa amb nosaltres.

El Dr. Tarancon fou bisbe de Solsona entre els anys 1947-1963. Era molt actiu i visità molt sovint Tarroja, especialment quan

mossèn Martí estava malalt.

El Dr. Pont i Gol va ser professor al Seminari i influí en la formació de molts capellans.

L'arquebisbe Dr. Pont i Gol

El cardenal Tarancón amb Pau VI

Tots dos participaren al Concili Vaticà II i lluitaren molt perquè es posés a la pràctica.

El Dr. Tarancon fou cardenal arquebisbe de Madrid i president de l'Episcopat espanyol i el Dr. Pont fou arquebisbe de Tarragona i president dels bisbes catalans.

Tots dos van fer molt per a la cultura catalana, per a la renovació conciliar i per a la jove democràcia espanyola, la qual passà per moments ben complicats.

Avui són personatges enyorats i tant el país com l'església es troben mancats de gent com ells, que van tenir una clara visió de la realitat i van ser capdavanters d'un moviment renovador.

Tot recordant-los, reconeixem el seu valor i, tant de bo, en captem millor el seu missatge.

• Campanya electoral a la nostra població.

També a Tarroja es va notar la precampanya electoral. Un parell de setmanes abans es van instal·lar grans altaveus, en diferents ubicacions de la vila. Ara que ja no tenim pregoner per fer les "crides" d'antiga memòria, serà aquest el mitjà en què els vilatans podran escoltar les noves que l'Ajuntament o qualsevol altra entitat vulgui comunicar.

Suposem que se sentiran d'acord amb el seu volum físic, poc adient amb el paisatge i amb l'estil dels indrets on s'han posat.

Si és cert que tota innovació es benvinguda, també ho és el desacord general, per l'impacte visual que ha tingut aquesta idea que altres poblacions properes ja fa anys que han posat en pràctica. Valia la pena de prendre-se-la amb la calma que mereix el respecte a l'entorn

i sobretot l'aspecte estètic d'uns elements, que segons el seu disseny poden distorsionar i empobrir la imatge del lloc on són col·locats.

Els vilatans jutjaran sobre el seu encert.

- Bústia de correu nova sota el portal de la plaça Nova, al costat del tauler d'anuncis de l'ajuntament.

Res a dir. De color groc, com mana el reglament, queda així resguardada de la pluja i al centre de la població.

- El 27 de maig, dia de votacions municipals, a Tarroja de manera ben diferent a la resta de Catalunya, la participació ha

estat molt alta i els resultats parlen per ells mateixos. La mesa es constituí sense incidències i els participants en les votacions com podem veure van optar pel canvi.

President: M. Carme Sociats Roig

Vocals: Oscar Pujadas Plaza i Joan Ros Argandoña

Interventors: Lourdes Castellana Vilaró, Jordi Verdés Torra, Felip Verdés Solà i Immaculada Secanell Viladot

Vet ací els resultats:

Nombre d'electors censats:	155
Nombre de votants:	135
Vots en blanc:	2
Vots nuls:	1

M. Lourdes Castellana Vilaró:	<i>AETS</i>	85
Domènec Giralt Porta:	<i>AETS</i>	84
Anna Ma Solé Riba:	<i>AETS</i>	82
Jordi Verdés Torra:	<i>AETS</i>	76
Salvador Llorens Niubó:	<i>AETS</i>	67
Felip Verdés Solà:	<i>CIU</i>	35
Immaculada Secanell Viladot:	<i>CIU</i>	35
Joan Marsol Buchaca:	<i>CIU</i>	30
Jarmen Martin Andrés:	<i>PP</i>	3
M. Cristina Balquez Coirtés:	<i>PSC</i>	0

Terra Rubra felicita el nou consistori i els desitja tota mena d'encerts en el futur.

El poble ha parlat i sembla que té una voluntat i una confiança prou clara.

Enhorabona per l'èxit aconseguit!

- A punt d'imprimir-se aquest número rebem aquesta nota de la candidatura guanyadora:

L'Agrupació d'Electors de Tarroja de Segarra agraeix a tots el veïns i veïnes el suport donat a les eleccions municipals.

SOM DE NOU A LES ELECCIONS MUNICIPALS

Sembla que les eleccions d'aquest any a Tarroja han pres un caire fora de l'habitual, el jovent hi vol dir la seva i sobretot ser-hi, així doncs han decidit presentar candidatura. El nostre tarannà no serà fer apologia de cap candidatura ni candidat, respectarem la majoria que els vilatans decideixin, només així serem legítimats si volem, en un moment determinat, fer crítica de les accions i/o ordres del consistori.

Bé, de totes maneres i, perquè així s'escau, aquesta vegada anirem als anys del 1850 i escaig, veurem com s'organitzaven els membres de l'Ajuntament d'aquell temps, ens trobarem amb una història passada que no és cap novetat, però que ens dóna coneixements sobre la nostra població i la quotidianitat dels nostres avantpassats.

Consultades les Actes de l'Ajuntament de l'època ens trobem que els regidors exercien per biennis, un cop acabat el temps, podien ser o no reelegits. Aquí manquen dades que il·lustrin sobre convocatòria i cessament del consistori o els seus membres.

En el 1865 sí que consta, "...*el juramento e instalación del nuevo Ayuntamiento. El Alcalde saliente; Ramón Torres. El Alcalde entrante; Ramón Capell y Foguet*". Canvia també de consellers. El canvi d'Ajuntament i regidors és fet mitjançant la comunicació del "Muy Ilustre Señor Gobernador Civil", amb la qual cosa pot reestructurar el consistori segons conveniències, i en aquest cas el senyor Ramon Torres, antic batlle, passa a ser tinent d'alcalde i queda clar que seran sis persones les que regiran l'Ajuntament.

Ens queda per aclarir un dels paràgrafs en els quals sembla interpretar-se que quan només hi hagi un regidor que sàpiga llegir i escriure, i aquest era anomenat Regidor Síndic.

No ens consten més dades respecte a les habilitats, coneixements o valors, que el batlle i regidor havien de tenir per optar al càrrec, si però ens consta que aquest servei, en pobles amb un nombre reduït d'habitants, és gratuït. L'únic que cobrava un sou oficial era el secretari que, en aquell moment tenia el sou de 2000 rals a l'any, que serien uns 0,30 euros al mes tot arrodonit.

El cas curiós es donà l'any 1866, el dia 18 de juliol consta en acta: "...*una circular del Gobierno de Provincia en que se insertan prevenciones para las operaciones preparatorias para las elecciones municipales que deben verificarse en los tres primeros días del próximo mes de noviembre...*"

Cervera, Villa de Tarroja"

Del mes de novembre, del qual les Actes de l'Ajuntament en fan referència d'aquesta manera: "...*reunida la junta electoral para elección del Ayuntamiento en el local del salón de sesiones... el señor Alcalde, se encontró solo en el salón y dadas las dos de la tarde sin que se hubiese presentado elector alguno, dió por terminado el acto de dicho día...*"

En el siguiente día dos... por no haberse presentado ningún elector, por cuyo motivo tampoco pudo nombrarse la mesa.

En el siguiente día tres constituyose el señor Presidente al propio local de la elección, siendo las nueve de la mañana, y aguardó solo hasta las doce, en cuya hora se presentaron algunos electores...

Quemadas las papeletas en presencia de los electores (després de l'escrutini) quedó constituída la mesa a la una.

Se procedió enseguida a la votación de consejales

El dia 4 de novembre de 1866 sembla que per fi els electors estan disposats a votar, tot i que el resultat no deuria omplir de gaire alegria als qui durant tres dies amb prou dosi de paciència van estar preparant la mesa electoral.

Vet aquí els resultats: *“Siendo el número de electores del distrito municipal sesentay seis, han tomado parte en la votación diecisiete.”*

En un altre apartat d'Actes de l'Ajuntament, ens crida l'atenció que l'any 1864 consta el nombre de veïns que habitaven a la població: *“...Pueblo de Tarroja...Su población es la de 105 vecinos”*. Amb el ben entès que "vecinos" segons trobem escrit en el padró d'habitants, vol dir famílies o habitatges. En el mateix padró d'habitants de l'any 1867 ens parla de 106 veïns, que corresponent a 589 "almas" –persones–.

Per aquells anys, poder votar volia dir haver complert els 21 anys, amb la qual cosa podem saber l'esclat de gent jove que en aquell moment es trobava a la nostra vila.

Les actes d'aquests anys es troben molt deteriorades i es fa difícil la seva lectura exacta, però podem recollir també que l'alcalde Don Gil Martí, al poc temps, emmalaltí de gravetat i el tinent d'alcalde, Don Ramon Fitó... *“debe hacerse cargo y constituir el nuevo Ayuntamiento, mientras esté enfermo Don Gil Martí..”* recentment anomenat alcalde. Així doncs Don Ramon Fitó passa a ser alcalde accidental, encara que al llarg de diferents sessions convocades a l'Ajuntament, és anomenat i signa com alcalde, sense més. De fet Don Gil Martí no el tornem a trobar en aquesta legislatura, no sabem, doncs, si en alguna ocasió, que no ens consta, va presidir alguna sessió a la casa de la vila, va arribar a exercir com alcalde de Tarroja o bé només en fou nomenat, ja que no consta que signés

cap Acta, o la seva malaltia o tal vegada la mort li ho va impedir.

Sembla, però, que aquest consistori va entrar amb moltes ganes de fer feina, i la primera reunió que trobem en Acta va ser al cap d'un parell de mesos que es va celebrar una sessió pública per procedir al llistat de tots els mossos que havien d'anar a fer el servei militar.

En una acta següent, es va donar comptes d'haver enviat a Barcelona a fer o confeccionar els tretze números en rajoles, que faltaven per completar la numeració de carrer de la població. Segurament són encara les poques rajoles amb el número, que es conserven al costat d'alguna de les portes de la vila, encara actualment.

També es proposà nomenar una comissió que s'encarregà de les obres a fer en el pont del Torrent Camosa...

Molts maldecaps els donà el fet de deliberar sobre la conveniència de l'agregació del Districte Municipal a qualsevol dels municipis limítrofes al de Tarroja (vegeu el número 104 de Terra Rubra).

Encara més s'anomenen petites obres i millores, fins l'Acta del 30 d'agost de 1868, en que es culmina per la nostra població amb dues escoles, una per a nens i una altra d'igual per a nenes, ja que el nombre d'habitants de la població s'ho mereix.

L'acta del dia 11 d'octubre de 1868 dóna constància de noves votacions pel canvi de consistori, tot plegat dos anys, com estava estipulat. És força curiós com acaba l'Acta; sembla que no hi ha l'assistència a l'acte de l'alcalde sortint, (vés a saber si havia trobat gust a la cadira i li sabia prou greu de deixar-la). El nou alcalde, que fou investit i signà l'Acta, fou el senyor Domingo Giralt.

JOSEFINA CARULLA I PORTA

Les investigacions de D. Enric Mitjana de las Doblas sobre l'ascendència i relacions de Joan (Cristòfor) Colom i Bertran

Tercera part de la conferència donada el 24 d'abril del 2006 a la Seu d'Òmnium Cultural

En el capítol de Santàngel i les Capitulacions de Sta. Fe, ens explica que:

Fracassades les negociacions de Fra Desa i Cabrero i les del pare Pérez amb Coloma, i després Colom de la Cort, sols quedava la insistència de Santàngel, que amb les gestions que va fer a la Reina Isabel de Castella, aconseguí fer retornar a Colom i tornar a plantejar les negociacions delegant a Coloma, per part Reial, i al pare Joan Pérez per part de Colom, quedant Santàngel com a àrbitre per a dirimir les discòrdies i el que faltés.

Colom exigia, per realitzar l'expedició, un contracte o capitulacions clares com era costum a Catalunya quan s'organitzava una expedició armada, en el qual hi constaven totes les atribucions i facultats que s'atorgaven al cap de l'expedició i les condicions que s'acordaven per ambdues parts.

Aquestes condicions es resumien en tres grups:

El primer, en la jurisdicció o comandament que havia de tenir, exigint Colom el títol d'Almirall i de Virrei, títol existent solament a Catalunya i inexistent a Castella, essent aquests títols els de major rang en les jerarquies superiors de l'època. Càrrecs necessaris per al bon govern de l'Armada i de jurisdicció en terra per poder impartir justícia i ordenar i organitzar les operacions de conquesta i de govern de les noves terres.

En segon terme i dimanant de l'anterior, la recompensa nobiliària, com era costum a Catalunya, en les accions de guerra o conquesta, no essent com equivocadament s'ha volgut interpretar, que demanava que

se'l reconegués noble, qualitat annexa a un llinatge, la qual ja se li reconeixia pel títol que se li atorgava de "nobilitat" i per la utilització de les seves armes heràldiques, si no que volia ser recompensat amb el títol de Comte, Marquès o Duc segons la importància de la conquesta i per la pràctica com es venia

fent en les campanyes d'Itàlia i Granada. Aquest títol va ser reconegut a favor del seu fill Dídac Colón i Palestrelo amb la

creació del Ducat de Veragua i de la Vega, i el Marquesat de Jamaica. Es refereix que el Rei Ferran va oferir a Colom el Comtat de Carrión, però aquest el va refusar al·legant que a ell el que li corresponia era un títol sobre les terres descobertes per ell i conquistades per a la Corona. Per tant Colom no era un plebeu, si no un cavaller des de l'època de la guerra civil catalana en la qual va lluitar.

I finalment la recompensa econòmica: que s'establia en el desè per a Colom que es deduïa dels beneficis de la corona, així el Rei conservava la propietat de la conquesta i tant sols cedia una desena part dels seus beneficis en compensació i recompensa.

Colom rebria a part, el que li corresponia per l'aportació monetària d'un octau que se li va exigir que financés, reconeixent-li igualment en un octau per a ell, la participació en els beneficis que se'n obtinguessin.

Aquesta aportació demostra la confiança i certa que tenia el Descobridor en la des-

coberta i també que no era cap pelacanyes, com ens han estat explicant del Cristóforo Colombo d'origen genovès.

El pressupost amb que es va comptar per armar l'expedició fou de 2 milions de maravedisos, quantitat en aquells temps molt important i que el Tresorer Reial no tenia.

El 5 de maig de 1492 es refereix que l'escrivà Santàngel anticipà per a les naus 1.400.000 maravedisos.

L'historiador Gonzalo de Illescas, contemporani de Ferran II, ens diu que per efectuar l'expedició descobridora de les Índies i es proveí a Colom de 17.000 florins que foren presos en préstec per Lluís de Santàngel, escrivà de Ració, amb els quals Colom finança l'armada, i que aquest fet consta en les escriptures recòndites del Mestre Racional en els arxius de Barcelona i en la casa de la ciutat. Argençola també nombra aquest fet i Bofarull refereix que Santàngel tingué íntima amistat amb Colom sense precisar d'on procedia.

Es difícil trobar aquests antecedents, però sabem que el 6 de novembre de 1493

s'intentà cobrir un préstec que havia estat pres poc abans en quantitat de 25.000 lliures en concepte de "per a serveis a la Reina", quantitat que van cobrir el Secretari Jaume Ferrer, Pere Soler, el Dr. Joan Girona, el secretari Joan de Coloma, Galceran Carbó, Joan Serra i Pere Coromines, i que aquest préstec estava reduït abans de 1496 a 166.000 sous, equivalent a 8.300 lliures catalanes.

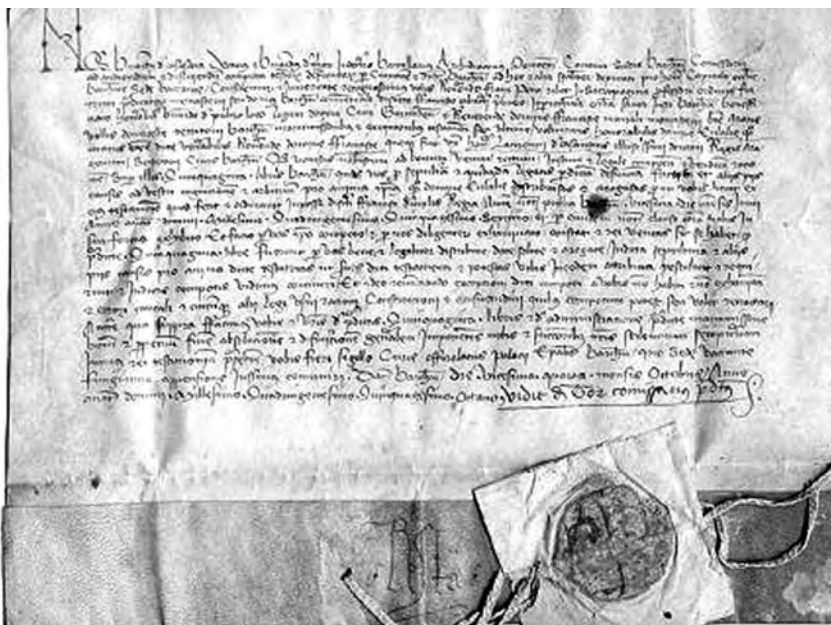
Mereix l'atenció fixar la personalitat d'aquests aportadors de capital, els quals ja hem mencionat, però recordarem que Jaume Ferrer i Gualbes era germà de Galceran, casat amb Isabel Colom i Ros.

Que Pere Soler és Pere Antoni de Soler que fou l'escuder del Conestable Pere de Portugal i pare de Iolanda Soler i Vicens casada amb Jaume Colom i Alós (consogre de Joan Colom).

Que el Dr. Joan Girona es el Dr. Francesc Joan Girona, de qui la vídua, Gerónima Sarroca, establí escriptura a precari a Jaume Colom i Alós el 1515 per la casa d'aquest al carrer dels Banys Vells.

El secretari Joan de Coloma és el parent o íntim del batlle Joan Sarriera, que el fill d'aquest, Antic Sarriera casà amb Anna, senyora de Gurb i la germana d'aquesta anomenada Brígida de Gurb, casà amb Joan-Guillem Colom (anomenat Guillem-Joan).

Que Galceran Carbó fou tinent de Guerau de Barberà, capità o general del Penedès en 1466 i molt amic del pare Boil i a més els hereus del dit Carbó foren els Colom.

Que Joan Serra, anomenat també Pere-Joan, era el fill de Pere-Joan Serra que el 1475 comandà una expedició barcelonesa contra Gènova i morí en alta mar el 16 de juny de 1472, comandant la galera “D’els Àngels” i anomenant tutors dels seus fills a Guillem i Baltasar Romeu i a Galceran Carbó.

En Joan-Romeu Serra fou un dels portadors del cadàver del Duc de Lorena i Calabria el 1468, testà en 1507 i deixà hereu al seu germà Jacob-Carles, que sembla ser el pare de Rafel Serra que fou albacea de Jaume Colom i Alós.

I en Pere Coromines i Desplà fou canceller 1r. de Barcelona en 1482, germà de Francesc anomenat de Montjuïc i de Galceran Desplà i Coromines, senyor d’Alella.

Totes aquestes famílies estaven emparentades o molt relacionades amb Joan Colom i Bertran.

En l’aportació de l’octau, Mitjana ens explica que essent el pressupost de l’expedició de 2 milions de maravedis, a Colom li corresponia l’aportació de 250.000, equivalent a 1.000 lliures catalanes, i se sap que els va aportar.

D’aquest detall els historiadors es qüestionaven si disposava dels diners suficients i si tenia fons propis. El fet de l’aportació de l’octau està confirmat no tan sols per antics autors, sinó també per la concessió de l’octau en els beneficis en les Capitulacions. A més, el pare Las Casas, no solament ens ho confirma, sinó que eleva aquesta quantitat al doble, 500.000 maravedis, unes 2.000 lliures catalanes. Per tant, no era cap pobre de solemnitat sinó que pertanyia a una família rica i amb posició.

Però Colom, que tenia els seus béns i una casa pròpia ho amagava cuidadosament, per tant devia tenir alguna raó prou important i aquesta era el temor a la confiscació reial, segurament per raons polítiques que també havia d’amagar.

En el camí de la lògica, és fàcil comprendre que si tenia por de la confiscació reial, aquesta por li venia per part de Ferran, que era qui posava els majors problemes, ja que a Castella n’era estranger i els seus béns i possessions estaven a Catalunya, però no se’n parlà, i en especial a Catalunya on hi hagué la guerra i la residència de la família Colom rica i poderosa, coneguda del Rei Ferran, del secretari Coloma de l’Almirall de Castella Enríquez i de molts altres ja esmentats.

L’ocultació dels béns i camuflatge de la personalitat tenia, doncs, una raó fundada i motivada pel temor a la confiscació, i no és d’estranyar que com en èpoques actuals, el capital metàl·lic el tingués previsorament en lloc segur a l’estranger, essent l’únic que no podia fer, vendre la casa patrimonial (la que

cita en el seu testament) per estar gravada per drets a tercers, però amb certs requisits i entregant les escriptures, podia manllevar certa quantitat sobre la propietat.

La valoració del patrimoni tant de la seva casa com dels censos, propietats i banca dels seus germans Guillem i Lluís i de Pere Antoni de Alós, sobrepassava amb escreix aquesta aportació.

No obstant aquestes garanties, que justifiquen la posició econòmica de la família Colom, hem vist que per cobrir les despeses de l'expedició, en cap moment apareix ningú de la família Colom o Alós, però si els altres parents i amics íntims que hem ressenyat anteriorment, com si cautelarment s'hagués donat la consigna recelosa del fet que no aparegués en cap document el cognom Colom.

Un altre capítol el dedica als preparatius, al viatge i a la descoberta que tots coneixem.

En el de l'arribada a Barcelona, ens relata Mitjana que inexplicablement, ni en els registres oficials de la Ciutat, ni en els de la Cancelleria Reial, hi figura en absolut l'arribada de Colom a la Ciutat, ni la gran recepció que li dispensaren els Reis.

Mitjana ho justifica al·ludint al desconcert de la Cort a conseqüència de l'atemptat que sofrí el Rei Ferran al desembre anterior.

La situació dels barcelonesos havia de ser bastant perplexa, recordant als partidaris i enemics de la recent passada guerra civil.

No és possible que les antigues amistats que recordaven i coneixien perfectament la família Colom, no veiessin amb alegria l'arribada del Descobridor i no se'n fessin ressò, però donada la situació, cap estament oficial es va atrevir a consignar-ho.

No serà que posteriorment es donà l'ordre d'esborrar tot vestigi d'aquest fet?

Contràriament, els historiadors ens relaten la gran rebuda que els Reis dispensaren a Colom i que aquest aportà uns

quants indis, ocells exòtics, fruites i or, en testimoni de la seva descoberta.

Zurita ens diu que Colom era mal vist a Castella per la seva condició d'estranger, mentre altres reconeixen la mala voluntat que tingué el Rei Ferran amb tema de la Descoberta.

Fernández de Navarrete ens dóna a conèixer una carta de 30 de març de 1493 en què el Rei diu a Colom que vingui a cercar-lo a Barcelona, no havent-hi cap document registrat a la cancelleria de la Ciutat.

Gonzalo de Illescas en el seu llibre de 1574 ens diu que Colom arribà a Barcelona el 3 d'abril portant sis indis que foren batejats a la Seu de la ciutat i siguent els padrins els Reis i el Príncep Joan.

Las Casas diu, arribà a Barcelona a mitjans d'abril, els Reis ordenaren fer-li una solemne i bella recepció, per quan tota la gent no cabia al carrer. El reberen en un estrat públic amb el Príncep Joan, acompanyats de tota la noblesa castellana, catalana i d'altres països, el feren asseure al seu costat i explicar la gesta, Colom ensenyà l'or, els ocells i els indis, es cantà un "Te Deum" i se li donà llicència perquè anés a descansar a la

Posada dels Cavallers a la que l'acompanyà tota la cort per ordre del Rei. Quan el Rei cavalcava per la ciutat, portava a Colom al seu costat i a l'altre a l'Infant D. Enric, virrei de Catalunya quan el Rei era absent del Principat.

Gonzalo Fernández de Oviedo ens diu que va ser testimoni ocular de l'arribada de Colom a Barcelona i que al segon indi que fou batejat, se li imposà el nom de Joan de Castella i no d'Aragó, per ser el seu padrí el Príncep Joan d'Aragó i Castella, quedant l'indi en la casa d'aquest com a cavaller principal, si bé va morir poc temps després.

Els altres indis retornaren al seu país en el segon viatge.

Pere Màrtir d'Angleria diu que va conèixer a Las Casas i Colom a Granada i que estava a Barcelona quan l'arribada de l'Almirall.

Herrera diu que els Reis confirmaren a Colom els privilegis atorgats el 28 de maig, donant honres i mercès també als seus germans que estaven absents. Els Reis l'invitaren a dinar i també ho va fer el Cardenal Mendoza.

Gómara diu tot el mateix però afegint que la Reina afavorí més que el Rei a Colom i que no va consentir que viatgessin a les Índies més que els castellans. Nota estranya sabent que en el segon viatge pràcticament tota la preparació i la gent que va embarcar eren catalans.

En el redactat del català Feliu de la Penya a més de repetir tot el que hem sentit amb molta més extensió ens diu: Quan l'Almirall sortí de Barcelona, deixà als Reis un llibre de coses secretes i el llibre del seu primer viatge perquè se'n fessin còpies per als Arxius Reials i posteriorment retornar-l'hi, cosa que va fer la Reina el 5 de setembre d'aquell mateix any (Las Casas). En aquests documents és on intervé el Dr. Vilana.

Ens relata també la descripció heràldica feta per Navarrete de la concessió de les noves armes que se li concedeixen perquè les afegeixi al seu blasó (*armas que solia destener*) nova demostració de que no era cap plebeu.

Aquestes armes són el castell daurat per Castella en camp verd, el lleó púrpura sobre camp blanc per Lleó i unes illes daurades sobre ones de mar en blau i plata, pel que aquestes armes són concessió dels regnes de Castella i Lleó per part de la Reina, per tant el Rei Ferran no li concedeix absolutament cap designa nobiliària catalana, però contràriament al fet, aquest és registrat al Registre de l'Arxiu Reial de Catalunya a Barcelona i no a l'Arxiu Castellà.

També ens diu que no consta com va venir i com va marxar de Barcelona si per mar o per terra, si més no, és de pensar que viatjava en les seves naus. (no li calia, ja que tenia casa pròpia o de familiars, i al juny començà a preparar el segon viatge des de Barcelona).

Altres capítols són, el segon viatge, Diego i Bartolomé Colom, germans del Descobridor, Pere o millor Bertran Margarit, Antoni de Torres, els Ballester, el tercer viatge, el quart viatge, el plet pel reconeixement de les Capitulacions, el Mayorazgo, la Ordre de St. Jaume, la mort de l'Almirall, opinions, resum i apèndix, ocupant 27 capítols més, tots tan interessants o més, com els resums que els acabo d'exposar.

En molts d'aquests temes han aparegut noves informacions que posen en entredit les afirmacions que el Sr. Mitjana ens assegura, però hem de tenir en compte que aquest mecanoscrit va ser redactat durant els anys trenta i els coneixements en aquest temps eren els redactats.

REINALD P. BENET DE CAPARÀ
Propietari i conservador de l'arxiu

ESCRIUEN ALS NOSTRES LECTORS

L'amic Reinald ens fa arribar aquest correu, que com tants altres naveguen per internet, algunes vegades sense que els fem gaire atenció ens passen despercebuts. Aquesta vegada ens demana que perdem uns minuts de temps per a fer-ne la lectura, ens ajudarà a reflexionar.

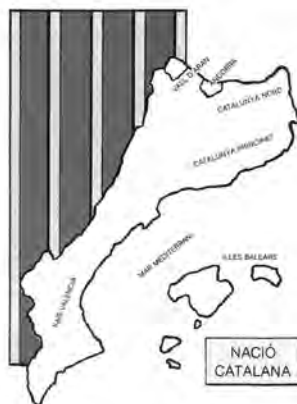
Apropiament de símbols

L'altre dia veia un reportatge per TVC on parlaven de les darreres manifestacions promogudes pel PP a Madrid al voltant del ja famós tema "De Juan Achaos", i on explicaven la darrera estratègia d'aquest partit polític, que consisteix a apropiari-se de nombrosos símbols aliens a ells. Concretament parlaven de la bandera espanyola, de l'himne estatal, del llaç blau promogut en el seu moment per un moviment cívic per la pau, i també d'una cançó (*Libertad libertad*), cantada en l'època de la transició pel grup Jarcha, i que es va convertir en un himne per a aquella suposada transició, pel seu missatge de llibertat.

Estupefacte, he vist aquests darrers dies com infinitat de personatges d'aquesta Espanya infernal, la d'ambdós bàndols, perquè no és només la del PP la infernal, no entenen com es podia fer una apropiació tan descarada de símbols que, segons ells, pertanyen a tots:

La meua pregunta és: "I on és la notícia?"

Aquesta gent s'ha passat segles fent això. Ja des que varen crear el mite del "Cantar del Mio Cid" copiant-lo d'un text guardat a Ripoll, la invenció o creació de l'imaginari espanyol no ha tingut pas aturador. El Cid, la descoberta d'Amèrica, els grans descobridors, els grans escriptors i les seves obres, els mapes i portulans, les batalles i accions bèl·liques més importants, els pensadors, els místics, els pintors, la bandera espanyola, la mahonesa (que no mayonesa), i fins i tot la truita de patates. Però si no han deixat res!

Com em deia l'amic Mallola en una conversa, aquesta gent ja no poden treure els carros de combat al carrer i ja sols els queda treure gent bramant pels descosits. Siguem clars, ja no els queda res, i fins i tot han començat a robar-se els símbols entre ells.

Jo, assegut al meu sofà, em miro una Senyera que tinc en un costat i faig un somriure. Que orgullós que n'estic d'ella. Símbol de lluita i de sang, però també de pensament i de pau. Prohibida durant molt temps, és el símbol d'una gent que ha estat, que és, i que serà.

Assegut al meu sofà, faig un somriure, perquè sempre que en aquesta Espanya casposa apareix una senyera, tot trontolla.

J. U.

Reflexió

Tinc per costum des de fa uns anys, el darrer dia del saló d'exposició Construmat, anar al recinte de Montjuïc a donar un tomb per posar-me al dia de possibles novetats.

Quina no fou la meua sorpresa, quan dissabte dia 19 de maig, acabada ja la volta per la fira, vaig anar camí del metro que em portaria fins a casa per dinar.

Un grup d'una trentena de joves s'havien posat asseguts al mig de la calçada, agafats uns amb els altres formant una cadena. Els xiulets del guardes sonaven desesperadament desviant el trànsit. En un vist i no vist arriben els Mossos d'Esquadra i sense mitjançar pràcticament negociació, comencen a arrencar els joves del terra on seguien asseguts i de manera brutal els arrossequen, un a un, fins a la paret de l'edifici de la Fira, com més es resisteixen els joves, més força bruta hi posen els mossos.

No podia creure el que veien els meus ulls, els mossos cargolaven el braç del jove que posava resistència fins fer-lo cridar de dolor, a una noia la van agafar per darrere el clatell pressionant fort sobre la seva musculatura, arrencant-li crits de dolor. Així un a un fins que els van tenir tots recolzats i vigilats a la paret, després se'ls van endur, és de suposar que a la comissaria per a declarar. Aquests joves no tenien més eina a les mans que un cartell que deia: **“Està tot fatal... passem a l'acció. Setmana de lluita en defensa del territori i contra l'especulació”**

Les forces públiques tenen totes les eines al seu abast.

Aquest jovent lluita per un habitatge on viure i poder formar una llar, per un lloc de treball amb un sou digne que cobreixi les seves necessitats, aquest no és el problema del col·lectiu del funcionariat...

Fa uns anys ens reprimien en castellà i portaven el detinguts a la Via Laietana, ara ho fan en català des de casa nostra, i porten els detinguts en un soterrani de qualsevol comissaria. Quina diferència hi ha?

En dies de campanya electoral tots els partits tenen pressa per donar una imatge diferent, som els millors, diuen. Fal·làcies i tristes promeses, la realitat, prou ho sabem els resignats votants, a cap de nosaltres ens canvia massa la vida quotidiana, si no som cridats a formar part de l'aparell d'un partit –avui dit democràtic–.

Només una reflexió, els fets ja no els podem canviar.

MTF

Full informatiu de la Vila de Tarroja

Consell de Redacció: *Josefina Carulla, Josep Condal, Narcís Saladrígues i Mercè Torra.*

Col·laboradors: *Jeroni Artigas, Josep M. Llobet, Ramon Castellà, Jaume Secanell, Alba Vallés, Núria Verdés i Ramon M. Verdés.*

Correcció: *Servei Comarcal de Català del Consell Comarcal de la Segarra*

<http://www.terrarubra.net>

c/e: revista@terrarubra.net

Els articles publicats reflecteixen únicament l'opinió de qui el signa.

Núm. de compte per als subscriptors: 2013 0315 22 0200665270

Edita: **«Comissió d'Estudis Tarrogencs»**

C/ de l'Església, 1 - Tel. / Fax 973 52 00 65 - 25211 TARROJA

Muntatge i impressió:

Saladrígues, S.L. - Ctra. de Preixana, s/n - 25250 BELLPUIG

Dip. Legal: L-2107 - 1990

Consell Comarcal de la Segarra

Ajuntament de Tarroja

NO ERA L'HORA

En un poblet camí enllà dels Pirineus, menut de gent i gran de territori, hi havia un bon estol de famílies que, aprofitant-ho tot, s'hi guanyaven justet el pa.

El poble era molt tranquil i els carrerons, els petits horts i els gats i gossos, ben abundants, que jugaven amb la quitxalla, eren bona part de l'ànima col·lectiva.

A cal Botet hi vivien tres generacions, els avis i els pares de quatre marrecs.

L'avi, que es deia Urbici, semblava fet a la mida de l'hort perquè hi era sempre i, just de paraules com era, a l'hort era on deixava anar més la seva veu.

El que ell cultivava, patates, cols, tomàquets i enciams semblaven fets com els altres però, posats al plat, tot era molt més gustós. No sé quin secret tenia perquè, murri com era, no ho deuria haver explicat mai a ningú.

L'Urbici era poc a casa però quan hi era feia de pal de paller i, com que era molt bon home, arbitrava prou bé la situació, posant el seny i la calma.

La Genoveva, la seva dona, era un nervi, tan aviat era a l'hort com al corral, on s'havia especialitzat a fer criar conills, i quan es posava a la cuina tenia també molt bones receptes.

Un bon dia corregué la notícia: L'Urbici està molt malat!

Ningú, ni potser ell, sabia ben bé què li passava, però, arraulit, tancava els ulls com si es volgués evadir de la llum i dels sorolls.

El metge, que vivia en un poblet més gran, hi havia anat de bon matí i havia advertit a la família que no hi havia res a fer. Passava de

llarg la setantena d'anys i, treballador com era, portava al damunt molts bats de sol i matinades fredes i, és clar, el seu cos podia començar a afeblir-se.

El doctor, que tenia fama de bon ull clínic, va dir que l'Urbici estava greu. Ho havia dit tan clar que no hi havia opció a discutir-li, i la família, a partir d'aquell moment, va orientar l'esforç a preparar l'enterrament.

L'Urbici no gemegava ni poc ni molt, restava amb els ulls tancats i, com si no volgués donar feina, procurava dormir.

La Genoveva digué al seu fill Marc: Vés a avisar el mossèn i digues-li si pot venir.

Al cap de poca estona arribà el mossèn i l'informaren del diagnòstic que els havia donat el metge.

El mossèn entrà a l'habitació i, a mitja veu per no donar cap ensurt al malat, digué: Urbici, sóc el mossèn i us he vingut a veure.

Ell obrí una mica els ulls, com assentint i acceptant la visita.

Què us fa mal – continuà el mossèn.

L'Urbici obrí una mica més els ulls i murmurà: Una mica tot!

El mossèn, veient la reacció de l'Urbici, li diu: No us convé pas res?

En aquell moment, com si l'haguessin punxat, obrí els ulls com unes taronges i digué: No pas per ara!

Mentrestant, se sentia el guirigall dels altres familiars que, neguitosos, anaven preparant-ho tot per a l'imminent enterrament.

Mare, on teniu la faldilla negra? Deia la jove: A quina calaixera la vàreu posar?

Marc, endreça una mica l'entrada, perquè quan vingui la gent ho trobin millor del que està.

Quan el mossèn sortí de l'habitació es féu silenci per saber també la seva opinió.

La resposta del mateix Urbici xocava amb la del facultatiu i amb la idea generalitzada que tenia les hores comptades.

El mossèn els digué que no hi entenia però li semblava que no estava per morir.

El fill, Marc, estava convençut que el metge, que era el qui sabia més d'aquestes coses, no es podia equivocar, després que havia parlat amb tal seguretat.

I ves per on que, passats uns dies, l'Urbici deixà el llit, s'envalentí i tornà a l'hort a fer de les seves, qui sap els anys, potser una dotzena.

Fer de les seves és un dir, ja que sabia més de l'hort que de casa seva i coneixia la terra com les seves mans i sabia mimar-la, entrecaçant-la al moment oportú.

Aquell hort era un jardí i una mala herba sí que tenia les hores comptades!

L'Urbici tenia aquell nas que ensuma el temps i les anyades i, per això, trobava sempre el moment oportú per sembrar i plantar el que sempre li anava de meravella.

Quan no era any de tomates, ell les aconseguia. Ah, i els espinacs, les cols i les cebes.

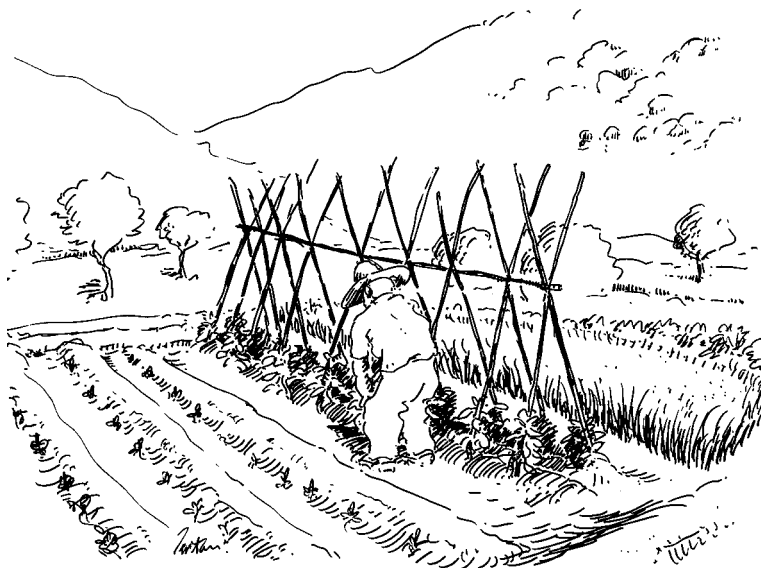
Era un expert, amb llicenciatura guanyada a pols, encara que no tenia cap paper que ho digués.

Encara ara, després de molts anys, al petit poble de muntanya amunt, alguns encara se'n recorden de la qualitat dels seus productes, fets amb saó, pluja, sol i vent, que ell mirava d'administrar tan bé com podia, però sempre hi posava els cinc sentits.

La seva dèria el va mantenir actiu i feliç i, al poder anar cuidant l'hort, es va sentir més jove del que era.

El cert és que, com diuen els antics, no te'n pots anar d'aquest món si no t'arriba l'hora.

R. OLLER

Hostal
Jaumet
Fundat el 1890
TORÀ

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel./Fax 973 47 30 77
25750 TORÀ (Lleida)
www.svt.es/caljaumet
e-mail: caljaumet@svt.es

Tel. 973 53 16 73 - Part. 973 53 16 06 - Av. Mil·lenari, 38 - 25200 CERVERA